

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Deák Sándor (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Szabó Sándor (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Nógrád Megyei Bíróság 2009. február 26. napján kelt, 17.P.20.688/2008/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rész késedelmi kamatok megfizetésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.000 (tizenkettőezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 18.000 (tizennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a ... Társulat közgyűlése előtt tett azon kijelentésével, miszerint eltulajdonított 16 köbméter fát a társulattól, megsértette becsületét, emberi méltóságát és jóhírnevét, lejáratja a tulajdonostársak, a falu lakossága előtt. A jogsértés megállapításán túl kérte az alperes bocsánatkérésre kötelezését.

Nem vagyoni kártérítés címén 500.000 forint megfizetése iránt terjesztett elő igényt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az elszámolási vita során lopással a felperest nem vádolta, ilyen kifejezést nem használt, csak azt állította, hogy az inkriminált famennyiség

eltűnésével, a „szabálytalan és meg nem engedett dolog elkövetésével” a felperes gyanúsítható. Közölte, az erdőből eltűnt 16 köbméter tűzifa újabb kitermelésből való pótlására sor került, amiről a felperes is tudott. Megítélése szerint a felperest kár nem érte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyéhez - az emberi méltósághoz, becsülethez és jó hírnévhez - fűződő jogait, amikor is ... napján a ... Társulat közgyűlésén a felperessel szemben arra utaló kijelentést tett, hogy az erdőbirtokosság erdejéből történt fa eltűnéséhez a felperesnek köze van, a fa eltűnése az ő tudtával történt.

Kötelezte az alperest, hogy a ... következő közgyűlésén, a ...-i közgyűlésen jelen volt személyek jelenlétében a felperes személyiségi jogának a megsértése miatti elégtételadásképpen tegye meg a következő nyilatkozatot:

„Megsértettem a felperes személyhez fűződő jogait, amikor a ...-i közgyűlésen vele szemben arra utaló kijelentést tettem, hogy az erdőbirtokosság földjéről történt fa eltűnéséhez köze van, ill. a fa eltűnése az ő tudtával történt, és ezért a kijelentésemért tőle elnézést kérek.”

Kötelezte az alperest, hogy nem vagyoni kártérítés címén a felperes részére 15 napon belül fizessen meg 300.000 forintot és ezen összeg után 2008. május 30. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatot és 15.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Állam javára, külön felhívásra 30.000 forint eljárási illetéket.

Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány, valamint a Ptk. jelen perre irányadó rendelkezéseit, majd a ... Társulat Alapszabályainak IX/11. pontját, ... és ... javaslatát, ... nyilatkozatát, ... tanúvallomását, ..., valamint ..., ... és ... tanúk előadását.

Ezt követően kifejtette, a tanúvallomások döntő mértékben alátámasztották a felperesi kereseti kérelem megalapozottságát, azt, hogy az alperes nyilatkozata szerint az EBT erdeiből eltűnt tűzifához a felperes valamilyen meg nem engedhető magatartásának köze lehetett. Ez az állítás önmagában sérelmesnek minősül, függetlenül attól, hogy az alperes konkrétan tolvajnak nevezte-e a felperest vagy sem.

A perben megállapítható volt az is, hogy az alperes nem kívánt a felperessel a jövőben együtt dolgozni, aminek egyéb indokai is voltak.

Döntő jelentőségűnek minősítette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a közgyűlés nyilvánossága előtt a felperes személyére vonatkozó sértő állításokat tett, valótlan tényeket közölt, illetve a való tényeket hamis színben tüntette fel.

Állítását, miszerint a felperes tudtával vagy közreműködésével az erdőből bizonyos mennyiségű fát eltulajdonítottak nem tudta igazolni, gyanúja megalapozottságát tényekkel nem támasztotta alá, ezért az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemnek a jogsértés megállapítása tekintetében, illetve az elégtételadásra való kötelezés vonatkozásában helyt adott.

A kártérítési felelősség körében hivatkozott a Ptk. 339. §-ára, a 355. § (4) bekezdésére, majd rögzítette, hogy az eset óta a felperes erdészi szolgálataira nem tartottak igényt, a megbízási szerződését nem hosszabbították meg. Az alperes vádjai szélesebb körben ismertté váltak, ami a felperesi életminőségben negatív irányú változást eredményezett.

A bizonyítási eljárás során a tanúvallomásokból és a közgyűlési jegyzőkönyvek tartalmából az nem volt megállapítható, hogy a peres felek vitájában konkrétan milyen állásfoglalás született és nem került feloldásra a két személy nyilatkozata közti ellentmondás, illetve ellentét sem, emiatt az alperesi gyanú lényegében mind a mai napig „övezi” a felperes személyét. A helybéli lakosok sem tudták eldönteni, hogy a felperessel szembeni vádak alaposak-e, ezért az alperes nyilatkozta alkalmas volt arra, hogy a felperes személyével szemben kétséget, bizalmatlanságot ébresszen.

Az Alkotmány, valamint a Ptk. rendelkezéseinek figyelembe vétele mellett az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár összegét az összes körülmény mérlegelésével 300.000 forintban - a jogsértés súlyával és a felperest ért hátrány mértékével arányban - határozta meg, míg az ezt meghaladó nem vagyoni kártérítés iránti igényt elutasította.

Jogszályi rendelkezés hiányában nem látta teljesíthetőnek azt a kérelmet, hogy a nem vagyoni kár összegének jogosultjaként egy alapítványt jelöljön meg, azonban kifejtette, nincs akadálya annak, hogy a felperes a kárösszeget az alapítvány részére átutalja.

A késedelmi kamatigényről a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján határozott.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 79. § (1) bekezdése szerint rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában történő megváltoztatását és a kártérítés iránti megalapozatlan kereseti kérelem elutasítását kérte.

Előadta, hogy hajlandó a felperestől elnézést kérni, azonban a nem vagyoni kár megfizetésére kötelezést nem tartja indokoltnak, tekintettel arra, hogy az erdőbirtokossági társulat tagjaként és elnökeként köteles a társulati tulajdont megvédeni, így az, hogy összefüggésbe hozta a felperes személyét az eltűnt tűzifával, még nem jelentett lopással való gyanúsítást (tekintettel arra is, hogy a társulat által megbízott erdésznek tudnia kellett a farakás eltűnéséről).

A nem vagyoni kártérítés iránti igényt megítélése szerint a felperes által előadott általánosságok nem alapozzák meg, továbbá a ... ügyvezetőjének meghallgatása során sem merült fel olyan konkrétum, amely a kárigényt igazolta volna, hiszen a tanú bizalma sem rendült meg felperesben. Ugyancsak nem alap a nem vagyoni kártérítés megállapítására az, hogy az erdőbirtokossági társulat a jövőben nem alkalmazza a felperest az erdészeti teendők ellátására, mivel semmiféle előzetes, a jövőre nézve kötelező megállapodás köztük nem jött létre.

Hivatkozott a Ptk. 359. § (1) bekezdésére, a PK 49. számú állásfoglalására és arra, hogy a munkáltatója által kiállított kereseti kimutatás szerinti átlagkeresete nem teszi lehetővé a kártérítési összeg megfizetését.

A felperes ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

Sérelmezte, hogy az alperes annak ellenére nem kért tőle bocsánatot a társulat ...-i közgyűlésén, hogy ezt fellebbezésében vállalta és a tagság is erre kérte őt.

Előadta, a nem vagyoni kártérítés tekintetében helytálló az elsőfokú bíróság döntése, annak pedig nincs jelentősége, hogy az alperes milyen jövedelemmel rendelkezik.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság egyetértett.

Az alperes kizárólag a nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést vitatta, ezért a Fővárosi Ítéltábla e körben az alábbiakat emeli ki:

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjában, valamint a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltak értelmében a nem vagyoni kártérítés az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

Tehát azt kell vizsgálni, hogy a jogsértő magatartás mennyiben eredményezett az adott személyről kedvezőtlen értékítéletet, mennyiben hatott ki negatívan a társadalmi megítélésére. A kártérítés általános szabályainak megfelelően a nem vagyoni kártérítés esetében is vizsgálni kell a jogellenes, felróható magatartást, olyan hátrány bekövetkezését, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia.

A fentieken túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) AB számú határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A Legfelsőbb Bíróság több döntésében rámutatott arra, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni kártérítés megítélésére nemcsak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen igazolja nem vagyoni hátrányait.

A bíróságnak ugyanis a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül el kell fogadnia az olyan hátrány bekövetkeztét is, amely köztudomású ténynek tekinthető, tekintettel arra is, hogy az elszenvedett hátrány immateriális jellegű, amelynek bizonyítása rendkívül nehéz.

A fentiekre figyelemmel bizonyítás nélkül a Fővárosi Ítéltábla által is elfogadható és köztudomásúnak tekinthető az a körülmény, hogy az alperesi kijelentések, az

erdőbirtokosság erdőjéből való tűzifa eltűnésének a felperes személyével való összefüggésbe hozatala, az arra utaló kijelentés, hogy a fa eltűnése az ő tudtával történt, a felperes helyi megítélését negatív módon befolyásolta.

A felek egy olyan kis közösségben élnek, ahol sokan dolgoznak a ... Társulatnál, így többen hozzájutottak az erdőbirtokosságot érintő információkhoz, ismerettel rendelkeztek a helyi közéletet érintő ügyekről, arról is, hogy az alperes álláspontja szerint a 16 köbméter fa eltűnése a felperes tevékenységével összefüggésbe hozható volt.

Ezen tények, valamint a felperes személyes nyilatkozata alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperest a lakókörnyezetében, ismeretségi körében olyan hátrányok érték, ami csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható.

Köztudomású, ha valakit egy közösség tulajdonában levő vagyontárgy eltűnésével összefüggésbe hoznak, az a közvélekedés szerint lopással gyanúsítható.

A Fővárosi Ítéltábla is arra az álláspontra jutott, hogy a felperest a társulati ülésen elhangzottak hátrányosan érintették.

Az tény, hogy határozott, konkrét hátrányokról a tanúk nem számoltak be, azonban nyilatkozataik tartalmából az megállapítható volt, hogy a korábbi felperesbe vetett bizalmuk megrendült, kétségeik támadtak érintettségét illetően az alperes nyilatkozata következtében.

Ezen körülmények mindenképpen megalapozzák a nem vagyoni kártérítést, mert a felperes élete, közérzete, hangulata az alperesi jogsértés következtében negatív módon változott.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét helyes mérlegeléssel állapította meg és nem áll fenn olyan körülmény, amely annak megváltoztatását indokolná.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdésére utalással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra is.

Budapest, 2009. június 4.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő